

تخمین آسیبپذیری لرزه ای شبکه ی حمل و نقل محیط بر محل بیمارستان میلاد شهر تهران بهرز بالایی لنگرودی¹، شروین بابایی²، اسماعیل صالحی³

1- کارشناس ارشد مدیریت در سوانح طبیعی دانشگاه تهران؛ رایانامه:

behbalaee@alumni.ut.ac.ir

2- کارشناس ارشد حمل و نقل دانشگاه علم و صنعت ایران؛

رایانامه: babaei.shervin@gmail.com

3- دانشیار رشته ی مدیریت در سوانح طبیعی دانشگاه تهران؛ رایانامه:

tehranssaleh@ut.ac.ir

چکیده:

در سال های اخیر، سوانح طبیعی توجه مدیران و برنامه ریزان شهری را به خود جلب کرده است. غیر از گروه های تصمیم گیر در اداره و مدیریت شهرها، دیگر حرفه ها نیز به مسأله ی مخاطرات محیطی و عواقب آن به طور ویژه نگاه می کنند. چرا که تأثیر این مخاطرات تمام فعالیت های روزمره را بسته به شدت سانحه و دامنه ی اثر، می تواند تحت تأثیر قرار دهد. در این میان زلزله به دلیل وقوع ناگهانی، شدت تخریب ها، عدم وجود پیش نشانگر و نیز عدم امکان تخلیه ی اضطراری از اهمیت ویژه ای برخوردار است. از جمله اماکن بحران زدا در هنگام زلزله، بیمارستان ها می باشند که به کاهش بحران پس از زلزله، کمک شایانی می نمایند. بروز مشکل در دسترسی این مراکز در هنگام زلزله، این مراکز را بدون استفاده در زمان بحران خواهد نمود و عملاً به جای نقش بحران زدایی، رویکردی بحران زا خواهند داشت. در این مقاله به تخمین آسیب پذیری شبکه ی حمل و نقل اطراف مجموعه ی بیمارستانی میلاد شهر تهران پرداخته شده است تا احتمال دسترسی پذیری این بیمارستان در فاز پاسخ به سانحه مورد تحلیل قرار گیرد. بر اساس تحلیل های صورت گرفته، به احتمال زیاد این بیمارستان در زمان بحران پس از زلزله، دسترسی پذیر باقی خواهد ماند.

کلمات کلیدی: تخمین آسیب پذیری، زلزله، شبکه ی حمل و نقل، پل

1. مقدمه

بیشتر تمدن های بزرگ بشری در مناطقی بنا نهاده شده اند که یکی از انواع مخاطرات، همیشه آن ها را مورد تهدید خود قرار می داده است. پس از تغییر شکل زندگی بشر و روی آوردن به سمت یکجانشینی و شهرنشینی، شهرها و کلان شهر ها نیز یکی پس از دیگری به سمت مناطق پرخطر هدایت شدند؛ چرا که معمولاً این مناطق قابل زندگی و حاصلخیز بوده است.

در سال های دور، ری از مهم ترین شهرهایی بود که در فاصله ای نسبتاً نزدیک در جنوب البرز مرکزی بنا شد و بنا به روایت تاریخ، بارها تخریب شد و از نو بنا گشت. در شمال این شهر بزرگ، قریه ای بود که تهران نامیده می شد و پس از تاج گذاری آغامحمدخان قاجار، رفته رفته به شهر بزرگی بدل گشت و به شکلی در آمد که امروزه شاهد آن هستیم.

عوامل تهدیدکننده ی شهر تهران را می توان به دو دسته ی انسان ساخت و طبیعی تقسیم کرد. از جمله عوامل انسان ساخت می توان به آلودگی های آب، خاک و هوا اشاره کرد که مورد اخیر هر ساله جان میلیون ها نفر را در این شهر با تهدیدهای جدی مواجه می سازد. از عوامل مصنوعی که عبور کنیم، مخاطراتی مانند زلزله و زمین لغزش نیز در کمین این شهر نشسته اند. وجود گسل های فراوان در پیرامون شهر تهران باعث شده تا این شهر مستعد وقوع زمین لرزه های بزرگ باشد. از گسل های نیاوران، شمال تهران و مُشا در شمال تهران گرفته تا گسل های شمال و جنوب ری و پارچین در جنوب شهر، هرکدام تهدید خاص خود را در بر دارد.

وقوع زلزله در مناطق شهری می تواند خسارات فیزیکی و تلفات جانی زیادی ایجاد کند. این خسارات و تلفات در شهرهایی که آمادگی برای وقوع زلزله ندارند بسیار بیشتر از شهرهایی است که آمادگی قبلی در مقابل وقوع زلزله دارند که این آمادگی می تواند به شکل اقدامات فیزیکی و مدیریتی ظهور و بروز نماید؛ اما با علم بر محدودیت بودجه ی نهادهای شهری، بایستی اولویت بندی برای این اقدامات در نظر گرفت.

1 کارشناس پیشگیری و کاهش خطرپذیری سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

2 کارشناس ارشد حمل و نقل دانشگاه علم و صنعت ایران

3 دانشیار رشته ی مدیریت در سوانح طبیعی دانشگاه تهران